

Renesans

Nazwa epoki od francuskiego **renaissance**, czyli **powtórne narodziny**. Terminem tym nazywany jest okres w historii idei, sztuki i literatury, trwający **od XIV do XVI wieku**. W polskim języku nazywa się „**odrodzenie**”. We Włoszech, gdzie narodziła się myśl renesansowa przyjmuje się następujący podział epoki:

- **okres wczesny** przypadający na lata 1400-1500, z ośrodkiem we Florencji.
- **okres pełny**, albo inaczej rozwinięty przypadający na lata 1500 do 1530 z ośrodkiem w Rzymie.
- od 1530 roku (zwłaszcza w malarstwie florenckim) rozwijał się styl pod nazwą **manieryzm**.

Z terenów Włoch renesans przedostał się do innych państwa Europy Zachodniej np. do Niemiec i Francji, dopiero stamtąd promieniował na pozostałe państwa. **Na ziemiach polskich** pojawił się wraz z wstąpieniem na tron **Zygmunta Starego (1506 rok)**.

Malarstwo

We **Florencji, Rzymie, Wenecji** i innych włoskich miastach artyści zaczęli na nowo odnajdywać piękno sztuki antyku. Zaczęto znów malować postacie w akcji, nawet postacie biblijne. Również tematyka mitologiczna stała się bardzo popularna (np. Szkoła Ateńska Rafaela). We Włoszech ukształtowało się malarstwo portretowe i powstał prototyp popularnego w późniejszej sztuce niderlandzkiego pejzażu.

Istotną nowością był wynalazek zbieżnej **perspektywy geometrycznej, linearnej oraz powietrznej**.

Portrety malowano na tle pejzaży, co jest potwierdzeniem silnego zwrotu malarstwa renesansowego ku naturze. Wprowadzono **sfumato**, a światło na obrazach jest lekko zamglone oraz wykorzystywany jest światłocien.

Malarze renesansowi opierali się na **trzech ważnych zasadach**.

Pierwszą z nich było zainteresowanie się na nowo antykiem i systematyczne badania sztuki starożytnej.

Drugą skupienie się na człowieku (humanizm).

Trzecią odkrycie i opanowanie zasad perspektywy linearnej.

Dzięki tym trzem zasadom dokonał się prawdziwy przewrót w sztuce zachodu. Źródłem inspiracji dla malarzy renesansowych była z jednej strony natura, którą cierpliwie obserwowali, z drugiej zaś sztuka starożytna, gorliwie studiowana, w tym okresie we wszystkich pracowniach malarzy, rzeźbiarzy i architektów.

Najsłynniejsze dzieła tej epoki i ich twórcy

Leonardo da Vinci „Mona Lisa”

Leonardo da Vinci „Ostatnia Wieczerza”- fresk

Sandro Botticelli „Narodziny Wenus”

Michał Anioł „Stworzenie Adama”

Rafał Santi „Szkoła Ateńska”

Rzeźba

Rzeźbę renesansową można podzielić na architektoniczną i od architektury niezależną. Wykonywano rzeźby w marmurze, kamieniu i brązie. Popularna była tzw. majolika, czyli wypalana glina z domieszką wapnia, kryta barwnymi polewami.

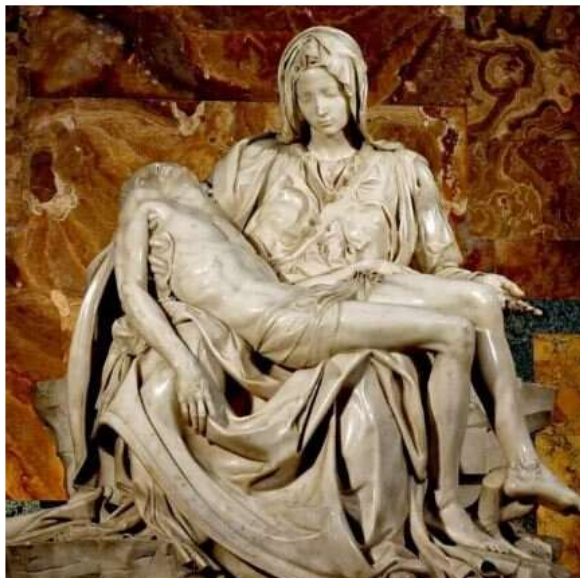
Do rzeźby związanej z architekturą należy **reliefowa** dekoracja w kamieniu, która zdobiła fasady, wnętrza, głowice **kolumn** i **portale**. Ściśle związana z architekturą była także rzeźba nagrobkowa. Twórcą nowego typu nagrobka był **Donatello**- przykład poniżej **Grobowiec antypapieża Jana XXIII**

Najświetniejsi rzeźbiarze renesansu

- Michała Anioł [Michelangelo Buonarroti](#)

„Pieta”

- Donatello ([Donato di Betto Bardi](#))

„Św. Marek”

Architektura

Cechy architektury renesansowej:

- sięganie do wzorów architektury antycznej,
- zachowanie idealnej proporcji budowli, monumentalność obiektu, perspektywa,
- zastosowanie nowej kolorystyki,
- budowla o zróżnicowanej podstawie, najczęściej na planie krzyża greckiego, kwadratu, wieloboku, koła, prostokąta, planu centralnego,
- zakończenie budowli zwieńczone kopułą podzieloną na kasetony,
- zastosowanie półkolistych form zdobniczych np. łuku pełnego koła,
- licznie stosowane arkady spełniające ideał harmonijnej i rytmicznej kompozycji przestrzennej,
- zastosowanie kolumn, filarów, krużganków,
- silne akcentowanie kierunków poziomych i kompozycji przestrzennych,
- rozwój architektury świeckiej np. powstawanie pałaców miejskich, jako rodzaj nowego typu budynku, ratuszy, zamków obronnych
- nastąpił rozkwit urbanistyki. miasta powstawały w oparciu o regularny plan geometrycznym m.in. Ferrara, Siena, Florencja;

Przykłady architektury renesansowej

- Katedra Santa Maria del Fiore- architekci: Filippo Brunelleschi, Arnolfo di Cambio, Francesco Talenti, Bernardo Rossellino

- Pałac Medyceuszy- architekt: Michelozzo

- Kaplica Zygmuntowska na Wawelu- architekt: [Bartolommeo Berrecci](#)

- Zamek w Krasicy architek: [Galeazzo Appiani](#)

- Układ architektoniczny i kamieniczki mieszczkańskie w Zamościu

Przedstawiciele architektury renesansowej:

- Filippo Brunelleschi
- Donato Bramante
- Andrea Palladio
- Santi Gucci
- Bernardo Morando

Pooglądaj film:

<https://youtu.be/ypHWQrpgRkE>

1. Polska nazwa renesansu
2. Bazylika Santa Maria Del
3.Lisa
4. Słynna rzeźba przedstawiająca Matkę Boską trzymającą na kolanach martwego Jezusa
5. Imię autora "Narodziny Wenus"
6. Malarze renesansu tworzyli według trzech....
7. Autor grobowca antypapieża
8. Namalował "Szkołę Ateńską"